

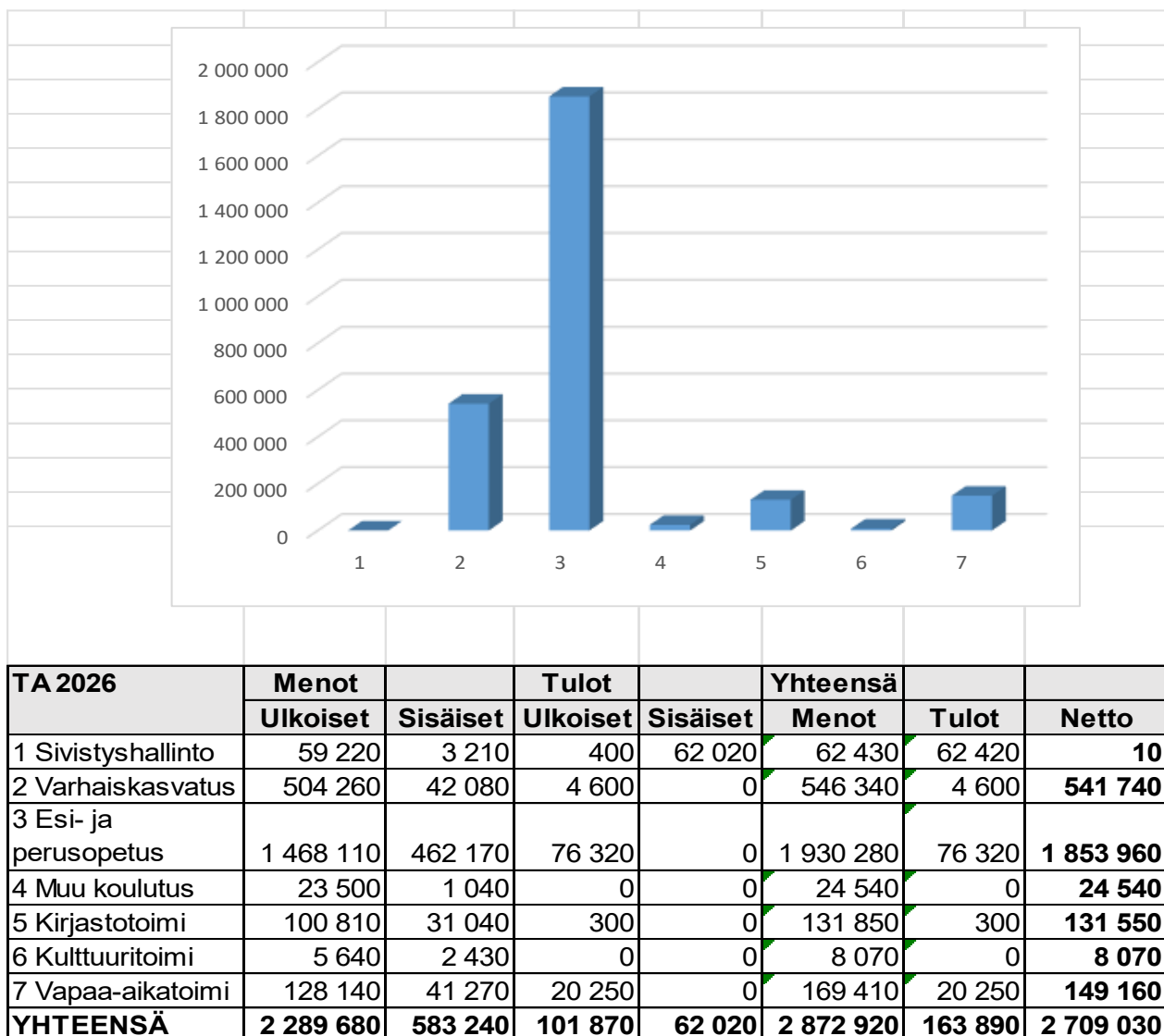
1 SIVISTYSOSASTO

Toiminta-ajatus

Sivistysosaston tehtävänä on luoda, ylläpitää ja kehittää oppimisen ja opettamisen toimintaedellytyksiä sekä tuottaa varhaiskasvatus-, perusopetus-, kirjasto-, kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen palveluja kunnassa. **Kuntastrategian** tavoin kunta – myös sivistysosasto - edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palveluja taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla.

Sivistyslautakunnan vastuualueeseen sisältyvät sivistyshallinto, varhaiskasvatus, peruskoulutus, muu koulutus, kirjastotoiminta, kulttuuri sekä vapaa-aikatoimi eli nuoriso- ja liikuntatoimi.

Asukasluku 1 013 (30.8.2025)



300 SIVISTYSHALLINTO

		TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Menot	<i>Ulkoiset</i>	39 593,23	67 270	59 220	59 220	59 220
	<i>Sisäiset</i>	2 965,53	3 270	3 210	3 210	3 210
	<i>Yhteensä</i>	42 558,76	70 540	62 430	62 430	62 430
Tulot	<i>Ulkoiset</i>	328,65	1 000	400	400	400
	<i>Sisäiset</i>	40 664,58	2 200	62 020	62 020	62 020
	<i>Yhteensä</i>	40 993,23	3 200	62 420	62 420	62 420
YHTEENSÄ SIS+ULK		1 565,53	67 340	10	10	10

Sivistysosaston hallintoon sisältyvät sivistyslautakunta ja -hallinto.

Sivistyshallinnon tavoitteena on koordinoida ja kehittää kunnan kasvatus-, hyvinvointi- ja sivistyspalveluja. Hyvinvoinnin edistäminen on kunnan lakisääteinen tehtävä. Sivistysosastolla palveillaan kuntalaisia sivistyspalveluihin liittyvissä asioissa ja sivistyshallinnossa valmistellaan lautakunnan käsittelyyn meneviä asioita sekä huolehditaan päätösten täytäntöönpanosta.

Taloussuunnitelma 2026–2028

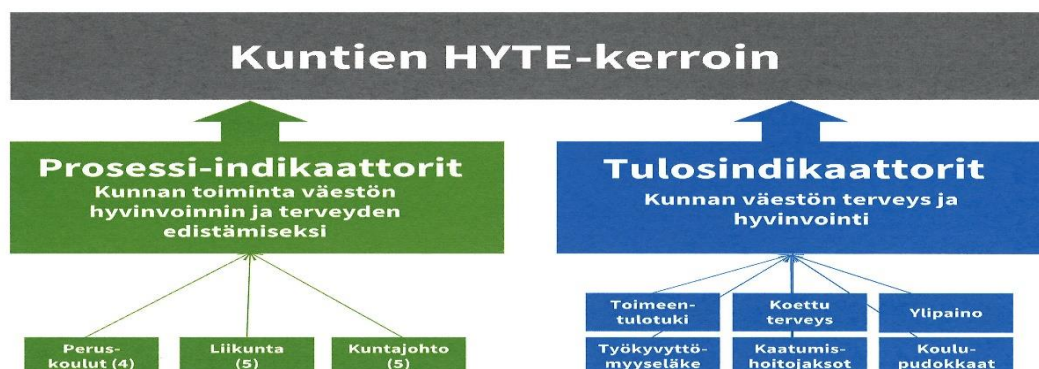
Sivistyspalveluista vastaa sivistyslautakunta ja sen alainen sivistysosasto. Osaston toimintaa johtaa ja koordinoi sivistysjohtaja, joka toimii esittelijänä lautakunnassa. Osastonjohtajana toimii kirjastonhoitaja. Sivistyslautakuntaan on kuulunut kesäkuusta 2025 alkaen viisi (5) jäsentä entisen seitsemän sijaan.

Sivistysosaston toimistosihteeri tuottaa tukipalveluja koko sivistysosastolle.

Toiminnan painopisteet

Toiminnan painopisteenä on sivistysosaston toimintojen ja palveluiden turvaaminen ja hyvinvoinnin tuottaminen kuntalaisille.

Vuonna 2023 käyttöön otettuun hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyvään HYTE-kertoimeen ja sitä kautta valtionosuuksiin pyritään vaikuttamaan prosessi- ja tulosindikaattoreiden avulla mahdollisuuksien mukaan. Prosessi-indikaattorit kuvaavat kunnan voimavaroja ja toimenpiteitä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi sekä edellytyksiä vaikuttavalle ja koordinoitulle hyvinvoinnin ja terveyden edistämiselle. Tulosindikaattoreilla pyritään muutokseen (mm. terveydentila ja ylipaino 8.-9. luokkalaisilla, koulutuksen ulkopuolelle jäävät).



Talousarvion 2026 toiminnalliset tavoitteet

Määrälliset

Lautakunta kokousta tarvittaessa, noin kahdeksan (8) kokousta vuodessa.

Henkilöstöresurssit:

- 1) sivistysjohtaja (30 %) ja
- 2) koko sivistysosaston yhteinen toimistosihteeri (hallinto 20 %).
- 3) yhdistelmätyöntekijä laitosmies - linja-autonkuljettaja (hallinto 27 %).

Hallintosäännön 15 § mukaan henkilöstö kuuluu sille osastolle, jonne enin osa hänen työpanoksestaan kohdistuu. Laitosmies tekee työajastaan 56 % koulukuljetuksia ja 27 % sivistysosaston suoraan kustantamaa laitosmies- tai muuta vastaavaa työtä. Loput 17 % palkkakustannuksista kustantaa tekninen osasto. Laitosmies osallistuu kiinteistövarallaoloon, kuten ennenkin.

Laadulliset

Sivistyslautakunta vastaa sivistyspalveluiden linjauksista, toiminnan kehittämisestä sekä tapauskohtaisesti harkinnanvaraisesti ratkaistavista asioista. Osaston johtoryhmän kokouksia ja henkilöstökokouksia pidetään tarvittaessa.

Henkilöstö hyödyntää Eduhousen koulutusmahdollisuuksia (khal 4.9.2023).

Epassin henkilöstöetua á 100 euroa jatketaan vuonna 2026 osana henkilöstön hyvinvointia. Etu saatiin käyttöön syyskuussa 2025.

Taloudelliset

Hallinto seuraa koko osaston toiminnan toteutumista määrärahojen ym. resurssien puitteissa. Saatu ulkopuolinen rahoitus sisältyy kunkin tulosityksikön alle.

Talousarvion tekovaiheessa koulun alla on yksi hanke (yhteinen varhaiskasvatuksen kanssa) ja vapaa-aikatoimessa yksi hanke (HSM 4). Mikäli lisähankkeita tulee talousarviovuodelle 2026, ne tullaan huomioimaan määrärahamuutoksina.

Tunnusluvut ja mittarit (käsittää ulkoiset ja sisäiset erät)

Tunnusluvut	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Laajuus (seurataan)					
Sivltk kokoukset *)	6	7	8	8	8
Laatu					
Selonteko sisäises-tä valvonnasta ja riskienhallinnasta		1	1	1	1
Taloudellisuus					
Hallinto €/asukas	39	66	62	62	62
Osaston hlöstökulut	1 430 036	1 569 500	1 712 740	1,7 milj.	1,7 milj.
Voimavarat					
Hallinto/htv	0,5	0,9	0,9	0,9	0,9
Osaston hlöstö/htv	27,5/30	26,6-30/29	30,2/31	29,2/30	29,2/30

310 VARHAISKASVATUS

		TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Menot	Ulkoiset	432 881,74	426 170	504 260	504 260	504 260
	Sisäiset	31 883,74	27 490	42 080	42 080	42 080
	Yhteensä	464 765,48	453 660	546 340	546 340	546 340
Tulot	Ulkoiset	22 503,90	12 790	4 600	4 600	4 600
	Sisäiset	0,00	0	0	0	0
	Yhteensä	22 503,90	12 790	4 600	4 600	4 600
YHTEENSÄ SIS+ULK		442 261,58	440 870	541 740	541 740	541 740

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan varhaiskasvatustilain mukaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatuksen tulosalueeseen sisältyy perhepäivähoito, päiväkotito Nuppukumpu, koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta, muut päivähoito palvelut, lasten kotihoidontuki ja vauvaraha.

Tulosalueen tehtävänä on tarjota varhaiskasvatustilain mukainen hoitopaikka kaikille päivähoitoa tarvitseville lapsille asetuksen 2 § asettaman ajan puitteissa. Lasten kotihoidontukea maksetaan niille perheille, jotka eivät käytä kunnallisia päivähoitopalveluja. Vauvarahaa on maksettu kertamuistamisena jokaiselle kivistärväläiselle syntyneelle vauvalle á sata euroa. Vauvaraha nostetaan 250 euroon v. 2026.

Taloussuunnitelma 2026 - 2028

Toiminnan painopisteet

Varhaiskasvatuksen arvoperustana on päivähoito toteuttaminen yksilöllisesti, tasavertaisesti, vanhempien vakaumuksia kunnioittaen, avoimesti, turvallisesti ja luotettavasti, sosiaalisuuteen kasvattaen sekä läheisyyttä ja lämpöä luoden. Arvot mukailevat **kuntastrategiaa**, jonka visiossa Kivistärvä on vireä paikka yrittää, kasvattaa lapsia ja asua. Strategiaa läpileikkaavina teemoina nämäkin lakisäateiset palvelut järjestetään asiakaslähtöisesti, lakien (mm. varhaiskasvatustilaki) ja sisäisen työnjaon mukaisesti sekä entistä tarkoituksenmukaisemmin.

Varhaiskasvatustilain mukaan kunnan on huolehdittava, että varhaiskasvatustilassa on riittävä määrä eri kelpoisuusvaatimukset täyttävää henkilöstöä, jotta varhaiskasvatustilalle säädetyt tavoitteet voidaan saavuttaa ja jotta myös vammaisten ja muiden lasten tuen tarpeisiin vastataan (varhaiskasvatustilaki, 25 § 1 mom.). Rekrytoinnit ovat varsinkin pienissä kunnissa haasteellisia.

Varhaiskasvatusta kehitetään ammatillisen esimiestyön avulla. Päiväkotito Nuppukumpu ja 1–2 perhepäivähoitoryhmää toimivat osin yhdessä toteuttaen Kivistärven omaa varhaiskasvatustilasuunnitelmaa valtakunnallisen varhaiskasvatustilasuunnitelman ohessa. Toiminta on lapsilähtöistä, monipuolista

ja tavoitteellista. Yhteistyötä tehdään koulun, naapurikuntien ja kivijärveläisten yhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa.

Nuppukumpu siirtyi toukokuussa 2020 väistötiloista uusiin tiloihin, jotka ovat kirjastorakennuksessa. Nuppukumpu muutettiin ryhmäperhepäivähoitoyksiköstä päiväkodiksi (sivltk 21.9.2021 § 68).

Määrärahoissa huomioitu ns. ”muksupaketti”:

- vauvaraha, 100 € -> 250 €
- maksuton varhaiskasvatus
- lasten kotihoidontuen kuntalisä käyttöön
- lisää perhepäivähoitoa

Investointitavoitteet:

Piha-alueen kehittäminen sis. leikkimökin, keinuja yms.

Toiminnanohjausjärjestelmä

Talousarvion 2026 toiminnalliset tavoitteet

Määrälliset

Henkilöstöresurssit:

- 1) päiväkotia Nuppukummussa neljä (4) varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa ja yksi (1) ryhmäavustaja
- 2) 1-2 omassa kodissaan työskentelevää perhepäivähoitajaa
- 3) määräraha henkilölle, jolle kuuluu aamu- ja iltapäivätoiminta
- 4) varhaiskasvatusjohtaja/päiväkodin johtaja, jolle vastuu varhaiskasvatuksesta ja pedagoginen johtaminen kuuluu sekä
- 5) toimistos sihteeri (15 %), jolle kuuluu varhaiskasvatuksen tukipalvelut sekä
- 6) pienehkö määräraha välttämättömiin sijaisuuksiin.

Laadulliset

Lapset puheeksi -toimintamallia hyödynnetään. Seudulliseen yhteistyöhön osallistutaan.

Varhaiskasvatuslaki edellyttää, että kunnan käytettävissä on oltava varhaiskasvatuksessa esiintyvää tarvetta vastaavasti varhaiskasvatuksen erityisopettajan palveluja. Palvelu on tarpeellinen ja lakisääteinen ennaltaehkäisevän tuen ja varhaisen puuttumisen muoto. Palvelu hankitaan ostopalveluna.

Luovutaan Titaniasta, vaihto sähköiseen toiminnanohjausjärjestelmään.
Henkilökunnan vaateraha on á 100 euroa.

Taloudelliset

Tavoitteena on toimia määrärahojen puitteissa sekä varhaiskasvatuslaki ja -asetus huomioon ottaen.

Tunnusluvut ja mittarit

Tunnusluvut	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Laajuus					
Hoitopäivät	3 680	3 700	3 600	3 600	3 600
Lapsia hoidossa 31.12.	34	29	24	26	26
Taloudellisuus					
Varhaiskasv. netto *)	442 621,58	440 870	529 740	530 000	530 000
Päivähoito netto **)	412 349,40	405 140	484 740	490 000	490 000
Kotihoidontuki ja vauvaraha	29 712,18	35 700	45 000	45 000	45 000
Voimavarat					
Hoitohenkilöstö, htv	8,5	7,4	8,5	7,4	7,4

** sis. aamu- ja iltapäivätoiminnan*

*** ilman kotihoidontukea ja vauvarahaa*

330 ESI- JA PERUSOPETUS

		TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Menot	<i>Ulkoiset</i>	1 235 694,11	1 359 800	1 468 110	1 468 110	1 468 110
	<i>Sisäiset</i>	456 746,59	427 080	462 170	462 170	462 170
	<i>Yhteensä</i>	1 692 440,70	1 786 880	1 930 280	1 930 280	1 930 280
Tulot	<i>Ulkoiset</i>	41 730,96	50 000	76 320	76 320	76 320
	<i>Sisäiset</i>	8 657,00	0	0	0	0
	<i>Yhteensä</i>	50 387,96	50 000	76 320	76 320	76 320
YHTEENSÄ SIS+ULK		1 642 052,74	1 736 880	1 853 960	1 853 960	1 853 960

Tainionmäen koulu on yhtenäinen perusopetuksen koulu, jossa toimivat vuosiluokat 0-9. Talousarvio sisältää esi- ja perusopetuksen, kuljetukset, ruokailun ja muu oppilashuollon sekä mahdolliset hankkeet.

Esiopetuksen tavoitteena on yhteistyössä kotien ja huoltajien kanssa edistää lapsen kehitys- ja oppimisedellytyksiä sekä vahvistaa lapsen sosiaalisia taitoja ja tervettä itsetuntoa. Perusopetuksen tavoitteena on tukea oppilaan kasvua, oppimista ja kokonaisvaltaista hyvinvointia sekä tarjota oppilaalle mahdollisuus laajan yleissivistyksen perustan muodostamiseen ja oppivelvollisuuden suorittamiseen.

Kuntastrategian hengen mukaisesti ”Kivijärvellä on terve koulu ja kasvuympäristö. Oppimisympäristön viihtyvyyteen panostetaan”.

Taloussuunnitelma 2026 - 2028

Toimintamuutos

Liikunta koulun toimintakulttuurissa on osa lasten ja nuorten liikuntaharrastuksen ja hyvinvoinnin kehittämistä. Tähän tähtäävä Liikkuva koulu -hanke jatkuu koulussa, vaikka hanke rahoituksineen ei enää jatku.

Tieto- ja viestintätekniikan (TVT) toimintaedellytykset ja laitteiston ajantasaisuus turvataan säännöllisellä välineistön päivityksellä (henkilökunnan työkoneet ja luokkien älytaulut) ja digitutor-toiminnalla. Kaikille yläkoulun oppilaille on hankittu koneet omaan opiskelukäyttöön ja lähes kaikki yläkoulun oppilaiden käytössä olevat leasing-koneet on uusittu syksyn 2025 aikana. Alakoulun oppilaiden yhteiskäytössä olevien sekä alakoulun luokkakohtaisessa käytössä olevien opettajien vanhojen työkoneiden päivitykset päättyivät kesällä 2025, joten niiden tilalle on hankittu uusia leasing-koneita. Näiden uusien leasing-koneiden hankinnasta johtuviin kuluihin on varauduttu.

Toiminnan painopisteet

Opetuksen järjestämisen lähtökohtana on, että perusopetus on kokonaisuus, jossa oppilaalle turvataan yhtenäinen ja johdonmukaisesti etenevä oppimispolku esiopetuksesta peruskoulun loppuun saakka. Vuosiluokkien 0–9 opetus toteutetaan kokonaisuudessaan Tainionmäen koulussa, jolla osaltaan

vahvistetaan myös koulun yhtenäisyyttä, yhteistä arvopohjaa ja toimintakulttuuria.

Koulun kerhotoimintaa kehitetään edelleen. Lukuvuodelle 2025-2026 kunnan vapaa-aikatoimi on saanut valtion hankerahoitusta Harrastamisen Suomen malli 4 -hankkeeseen, jolla rahoitetaan myös kevätlukukauden 2026 kerhotoiminta.

Lisäksi varhaiskasvatuksen ja koulun yhteishanke (033 070 tasa-arvo) jatkuu vuonna 2026.

Koululla jatketaan perusopetuksen laatukriteereiden mukaista arviointijärjestelmän toteuttamista ja kehittämistä.

Yhteistyömuotoja eri oppiaineiden välillä sekä yhteissuunnittelua pyritään edelleen lisäämään. 1.8.2025 voimaan tulleen oppimisen ja koulunkäynnin tuen uudistuksen mukaisesti oppilaiden tukemisessa yhteis- tai samanaikaisopettajuus ovat lisääntyneet. Lukuvuodelle 2025–2026 koulun toiminnan painopisteeksi on määritelty ”oppimisen tuen uudistus koulun arjessa”. Oppimisen ja koulunkäynnin tuen uudistus on iso ja kuluvan lukuvuoden aikana opetellaan uusia toimintatapoja kaikkialla Suomen kouluissa.

Opiskeluhoitoa, ja koulun toimintaa yleisesti, kehitetään edelleen Opetushallituksen ohjeiden mukaisesti. Tämä tarkoittaa muun muassa poissaolojen suunnitelmallista seuraamista, niihin puuttumista ja kouluun kiinnittymisen tukemista sekä koulun opetussuunnitelman liitteinä olevien eri suunnitelmien (esimerkiksi tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma) päivittämistä.

Investointitoiveet:

Sivistysosaston TVT-laitteet 10 000 euroa.

Talousarvion 2026 toiminnalliset tavoitteet

Määrälliset

Opetusta annetaan esiopetuksessa ja perusopetuksen vuosiluokilla 1-9.

Perusopetuksen päättötodistuksen ja jatko-opiskelupaikan toiselle asteelle saa ikäluokastaan pääsääntöisesti 100 %.

Henkilöstöresurssit:

- 1) rehtori
- 2) esiopettaja
- 3) erityisopettaja
- 4) kolme luokanopettajaa
- 5) seitsemän tuntiopettajaa (n. 5,2 htv)
- 6) yksi tuntiopettaja hankerahoituksella
- 7) lehtori
- 8) kolme koulunkäynninohjaajaa

- 9) laitosmies, koulukuljetukset (56 % säännöllisestä työajasta)
 10) toimistosihteeri (30 %)

Laadulliset

Kivijärven oppilaat opiskelevat perusopetuksen oppimäärän omassa lähikoulussaan. Oppilaille turvataan perusopetuslain mukaiset opiskelumahdollisuudet joustavien opetus- ja koulukuljetusjärjestelyjen sekä tarkoituksenmukaisten resurssien avulla. Opetukseen annetut resurssit pyritään kohdentamaan tehokkaasti parhaalla mahdollisella tavalla.

Perusopetuksen oppilaiden yksilölliset tarpeet ja opetustoiminnan kannalta järkevät ryhmäkoot huomioidaan opetuksen suunnittelussa.

Perusopetuksen laatuksikriteerien mukaisesta arvioinnista saatuja tuloksia hyödynnetään opetuksen laadun ja sekä yleisesti koulun kehittämisessä. Oppilaiden toiveisiin perustuvalla kerhotoiminnalla pyritään edistämään oppilaiden hyvinvointia (matala kynnyks harrastustoimintaan).

Opetushenkilöstön tiedollisten ja taidollisten valmiuksien uusiutumisen merkitystä pidetään tärkeänä myös opetuksen laadun kehittämiseksi. Koulun digitutor-opettaja, TVT-laitteiston ajanmukaisena pitäminen sekä oppimisen ja koulunkäynnin tuen käytänteiden uudistaminen ja näihin liittyvä koulutus auttavat toimintakulttuurin muutoksessa ja ylläpitämisessä.

Arvioinnin kehittäminen on edelleen lukuvuonna 2025–2026 ajankohtainen oppilaiden yhdenvertaisuutta vahvistava asia.

Taloudelliset

Koulun toiminta tapahtuu talousarvion määrärahojen mukaisesti. Kotikuntakorvaukset aiheuttavat käyttötalouteen noin 51 400 euron nettokustannukset.

Tunnusluvut ja mittarit (käsittää käyttötalouden ulkoiset ja sisäiset erät)

Tunnusluvut	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Laajuus					
Esiopetus, oppilaat (k/s)	10/11	11/9	8/8(7)	8(7)/6(5)	6(5)/4
Perusopetus, oppilaat (k/s)	76/72	72/74	74/74	74)/ 77(76)	77(76)/ 73(71)
Peruskoulun päättävät	11	9	8	5	10
Tuntikehys (kevät/syysy)	290/290	290/290	290/290	290/290	290/290
Yleisop.tunnit/oppilas	3,2	3,5	3,5	3,5	3,6
Erityisopetuksen tunnit	24	24	24	24	24
Opetusryhmien koot	5-11	5-11	5-11 (23)	5-11	4-11
Opp./opettaja keskim.	6,9	5,9	5,9	5,9	5,7
Kuljetusoppilaat (k/s)(0-9)	45/45	44/45	43/ 45(44)	45(44)/ 45(43)	45(43)/ 41(39)/45
Por:n koko keskimäär.0-9	9	8	8	8	8

Laatu / hyte-kertoimen perusteet					
Oppilaiden poissaolot	x	x	x	x	x
Liikuntavälitunnit	x	x	x	x	x
Osallisuus (tea-viisari)	x	x	x	x	x
Taloudellisuus					
Käyttömenot €/asukas	1674	1 752	1 905	1 905	1 905
Käyttömenot €/oppilas	19 911	21 529	23 540	23 540	24 128
Käyttömenot €/opetust.	153	162	175	175	175
Opetusmateriaali/oppilas	376	402	426	426	437
koulukuljetus/kuljetusoppilas	1 768	2 126	2 135	2 135	2 185
Voimavarat htv					
Opettajat	14	14	14	14	14
- vakinaiset, htv	12,4	12,2	12,2	12,2	12,2
Koulunkäynninohjaajat	4	3,75	3	3	3
Koulukuljettaja, htv	0,56	0,56	0,56	0,56	0,56

340 MUU KOULUTUS

		TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Menot	Ulkoiset	22 599,78	22 250	23 500	23 500	23 500
	Sisäiset	991,78	420	1040	1 040	1 040
	Yhteensä	23 591,56	22 670	24 540	24 540	24 540
Tulot	Ulkoiset	4 543,73	0	0	0	0
	Sisäiset	0,00	0	0	0	0
	Yhteensä	4 543,73	0	0	0	0
YHTEENSÄ SIS+ULK		19 047,83	22 670	24 540	24 540	24 540

Muu koulutus käsittää kansalaisopiston ja musiikkiopiston.

Kivijärvellä toimii Karstulan kansalaisopisto, joka on kuntalaisten arvostama vapaan sivistystyön oppilaitos, matalan kynnyksen harrastus- ja oppimispaikka sosiaaliselle kasvulle, itsensä kehittämiselle sekä henkisen ja fyysisen vireyden ylläpitämiseen.

Kivijärvi on jäsen Viitasalo-opistossa, jonka isäntäkuntana on Saarijärven kaupunki. Viitasalo-opiston toiminta-ajatuksena on toiminta-alueensa musiikin ja tanssin harrastuksen kehittäminen ja musiikin ja tanssin perusopetuksen antaminen sekä harrastajille että ammattiin aikoville.

Kuntastrategiassa mainittua 'tunnettuutta' tuetaan kuntarajat ylittävällä yhteistyöllä, tässä tapauksessa Saarijärven ja Karstulan sekä muiden mukana olevien kuntien kanssa.

Taloussuunnitelma 2026 - 2028

Toiminnan painopisteet

Kuntalaisille tarjotaan mahdollisuuksia itsensä tiedolliseen ja taidolliseen kehittämiseen. Yhteistyötä oppilaitosten välillä lisätään ja toimintoja monipuolistetaan ajan vaatimusten mukaisiksi. Kansalaisopiston tuntimäärä pysyy ennallaan, mutta sisältöä pyritään kuitenkin kehittämään ja monipuolistamaan.

Talousarvion 2026 toiminnalliset tavoitteet

Määrälliset

Tavoitteena on saada tuotettua annettujen tuntimäärien puitteissa määrällisesti mahdollisimman monipuolista koulutustarjontaa.

Laadulliset

Kansalaisopiston toiminta on joustavaa ja käyttäjälähtöistä. Opisto tukee myös omaehtoista kulttuurinharrastamista ja -tuottamista. Opetusta pyritään tarjoamaan kuntalaisten toivomissa aiheissa ja tarvittaessa myös lyhytkursseina ja luentoina.

Musiikkiopiston tavoitteena on perus- ja opistotasolla kurssitutkintojen suorittaminen valtakunnallisten suositusten mukaisesti niin, että oppilaalla on

opintonsa päätettyään hyvä taito omassa erityisaineessaan ja mahdollisuudet musiikin tai tanssin jatko-opintoihin.

Taloudelliset

Koulutus toteutetaan annettujen tuntimäärien mukaisesti.

Tunnusluvut ja mittarit

Tunnusluvut	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Laajuus					
Kansalaisopisto					
Opetustuntien määrä	503	500	500	500	500
Opiskelijoiden määrä	98	90	90	90	90
Musiikkiopisto					
Opetustuntien määrä	202	350	350	350	350
Yksilöopiskelijat	11	11	11	11	11
Taloudellisuus					
Kansalaisopisto					
Toimintakate	16 212,40	16 450		16 000	16 000
€/opetustunti	32	33		33	33
€/opiskelija	165	183		182	281
Musiikkiopisto					
Toimintakate	2 835,43	35 500		5 000	5 000
€ / opiskelija	258	500		450	450
Voimavarat					
Henkilöstö, htv	ostopalv.	ostopalv.	ostopalv.	ostopalv.	ostopalv.

350 KIRJASTOTOIMI

		TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Menot	<i>Ulkoiset</i>	96 918,56	95 490	100 810	100 810	100 810
	<i>Sisäiset</i>	30 117,73	27 900	31 040	31 040	31 040
	<i>Yhteensä</i>	127 036,29	123 390	131 850	131 850	131 850
Tulot	<i>Ulkoiset</i>	449,09	400	300	300	300
	<i>Sisäiset</i>	0,00	0	0	0	0
	<i>Yhteensä</i>	449,09	400	300	300	300
YHTEENSÄ SIS+ULK		126 587,20	122 990	131 550	131 550	131 550

Kunnan tehtävänä on järjestää kirjasto- ja tietopalvelut. Yhteiseen Keski-kirjastojärjestelmään Kivijärvi on kuulunut 1.10.2013 alkaen ja verkko on kattanut koko Keski-Suomen vuoden 2014 lopusta lähtien. Yhteisen kirjastojärjestelmän lisäksi yhteistyötä tehdään mm. hankinnoissa (e-kirjat, e-lehdet) ja logistisissa ratkaisuissa.

Uusin kirjastolaki tuli voimaan 1.1.2017 ja sen tavoitteena on edistää:

- 1) väestön yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin;
- 2) tiedon saatavuutta ja käyttöä;
- 3) lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa;
- 4) mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen;
- 5) aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta.

Tavoitteen toteuttamisessa lähtökohtina ovat yhteisöllisyys, moniarvoisuus ja kulttuurinen moninaisuus.

Kuntastrategiaan peilaten kirjastopalvelut osaltaan edistävät asukkaiden hyvinvointia demokraattisesti, tasapuolisesti ja tarkoituksenmukaisesti. Lakisääteiset peruspalvelut tuotetaan asiakaslähtöisesti (mm. hankintatoiveet).

Taloussuunnitelma 2026-2028

Toimintamuutos

Kirjasto on kunnan ainoita kulttuurimuotoja. Turvataan paikalliset kirjastopalvelut. Jatketaan yhteistyötä Keski-kirjastojen kanssa. Kirjastossa on sekä asiakaspalveluaukioloa että omatoimikirjaston aukioloa. Omatoimisuus otettiin käyttöön heinäkuussa 2022.

Kirjastonhoitaja toimii edelleen sivistysjohtajana.

Toiminnan painopisteet

Huolehditään, että asiakkaiden käytettävissä on pätevää ja asiakaspalveluun soveltuvaa henkilöstöä, mutta myös omatoimista kirjastoaikaa. Erityisesti riittävällä, ajankohtaisella ja monipuolisella / tarkoituksenmukaisella

kokoelmalla ja asiallisella välineistöllä innostetaan kaikkia ikäluokkia käyttämään kirjastoa lukuharrastukseen, tiedon etsimiseen ja sosiaaliseen kanssakäymiseen.

Investointitoiveet

Pienimuotoisia korjaus-/maalaustarpeita rakennuksen ulkopuolella (listat, ikkunanpuitteet) ja katon uusiminen toiveena tekniselle osastolle.

Kirjastojärjestelmän vaihtaminen, koskee Keski-kirjastoja.

Talousarvion 2026 toiminnalliset tavoitteet

Määrälliset

Tavoitteena on kartuttaa kirjaston kokoelmia määrällisesti. Asukasluvun pienenemisen myötä lainaaja- ja käyntimäärät sekä lainausmäärät ovat pienentyneet. Omatoimikirjastolla pyritään vaikuttamaan lainaaja-, käynti- ja lainausmääriin.

Henkilöstöressit:

- 1) kirjastonhoitaja = sivistysjohtaja (0,70 %)
- 2) toimistosihteeri (0,35 %)

Laadulliset

Pyritään monipuolistamaan aineistoa asiakkaiden toiveiden mukaisesti sekä hyödynnetään Keski-kirjastojen kokoelmia. Poistetaan aineistoa kokoelmista vanhentuneen aineiston osalta. Uusitaan TVT-laitteita. Kehitetään kirjaston kulttuurihyvinvointia.

Taloudelliset

Kokoelmaa lisätään määrärahojen puitteissa.

Tunnusluvut ja mittarit

Tunnusluvut	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Laajuus					
Kotilainat	8 822	10 000	9 000	9 000	9 000
Lainat/asukas	9	10	9	9	9
Lainajat	240	230	230	230	230
Kävijämäärä/v	6 952	4 400	4 400	4 000	4 000
Omatoimikäynnit	672	600	700	7000	7000
Verkkokäynnit	7 646	7 000	7 000	7 000	7 000
Kirjastoaineisto	27 362	27 500	27 900	28 200	28 800
- josta kirjoja	25 201	25 500	25 900	26 400	26 900
Aukiolotunteja/v	1 011	1 000	1 010	1 010	1010
Omatoimiaukioloh	3 187	3 000	3 000	3 000	3 000

Taloudellisuus					
Toimintakulut	127 036,29	123 390	131 850	132 00	133 000
- kstoaineistokulut	13 808,63	15 600	16 200	16 000	16 000
- henkilöstökulut	69 147,47	67 690	69 260	68 000	68 500
Toimintakate/as.	125	120	130	120	120
€ / käynti	18	25	30	30	30
€ / laina	14	12	15	15	15
Voimavarat					
Henkilöstö, htv	1,4 (1,1)	1,4 (1,1)	1,4 (1,1)	1,4 (1,1)	1,4 (1,1)

360 KULTTUURI JA HYVINVOINTI

		TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Menot	Ulkoiset	5 559,49	6 930	5 640	5 640	5 640
	Sisäiset	111,20	960	2430	2 430	2 430
	Yhteensä	5 670,69	7 890	8 070	8 070	8 070
Tulot	Ulkoiset		1 000	0	0	0
	Sisäiset			0	0	0
	Yhteensä	0,00	1 000	0	0	0
YHTEENSÄ SIS+ULK		5 670,69	6 890	8 070	8 070	8 070

Lain kuntien kulttuuritoiminnasta mukaan kunnan tehtävänä on edistää, tukea ja järjestää kulttuuritoimintaa kunnassa. Kulttuuritoimi osana kunnan sivistystointa tukee ihmisten ja yhteisöjen henkistä vireyttä, järjestää ja välittää kulttuuri- ja juhlatilaisuuksia sekä tarjoaa mahdollisuuksia taiteen harrastamiseen. Lisäksi kulttuuritoimi on mukana paikallisen kulttuuriperinteen vaalimisessa ja edistämisessä.

Kulttuurisektori (=kirjasto) vastaa kulttuuripalveluista ja kunnan juhlista, joihin on varattu määräraha ”kulttuuritoimen” puolelle.

Kuntastrategian mukaisesti kulttuuritoiminnoissa tehdään yhteistyötä järjestöjen ja eri sidosryhmien kanssa me-henkeä vahvistaen. Lisäksi kunta tuottaa kulttuuria myös muulla tavoin, yhteisöllisyyden ja elinvoiman näkökulmasta.

Taloussuunnitelma 2026 - 2028

Toimintamuutos

Kulttuuritoiminnassa painopiste on siirtynyt entistä enemmän yhdistyksille ja vapaaehtoisille. Yhdistysavustuskäytäntö palautettiin 2014 ja sitä jatketaan yhteistyö- ja ostopalveluluonteisesti (100 e/järjestettävä julkinen kulttuuri-tapahtuma/vuosi/yhdistys). Joka tapauksessa myös kunnan on tuotettava kulttuuripalveluja, esim. yhteislauluiltoja ja muita tapahtumia eri vuodenaikoina.

Tiedottamisessa käytetään kunnan kotisivuja, facebook-sivustoja, kesän kuntatiedotetta sekä tarvittaessa paikallislehteä. Kuntatiedotteen julkaiseminen on kulttuuritoimen vastuulla.

Toiminnan painopisteet

Taide-elämyksiä luodaan musiikin, teatterin, kuvataiteen, tanssin, kirjallisuuden ja/tai elokuvan keinoin eli tuetaan kuntalaisten henkistä vireyttä, elämänlaatua ja hyvinvointia erilaisin tapahtumin joko luomalla niitä paikallisin voimin tai ostamalla ammattilaisilta.

Järjestetään paikallisia tapahtumia mm. kansallisina juhlapäivinä, mm. itsenäisyyspäivänä.

Paikallista kulttuuriperinnettä vaalitaan tehostamalla/tukemalla kotiseututyötä ja keräämällä edelleen paikallista perinnetietoa.

Talousarvion 2026 toiminnalliset tavoitteet

Määrälliset

Tavoitteena on tarjota kulttuuritapahtumia kuntalaisille ja kesäasukkaille.

Henkilöstöresurssit:

Sivistysjohtaja / kirjastonhoitaja oman työn ohessa.

Laadulliset

Pyritään tekemään yhteistyötä eri yhdistysten, yhteisöjen, taiteen harjoittajien, vapaa-aika-, kirjasto- ja koulutoimen, kansalaisopiston ja naapurikuntien kanssa.

Taloudelliset

Toiminta tapahtuu määrärahojen ym. resurssien puitteissa.

Tunnusluvut ja mittarit

Tunnusluvut	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Laajuus					
Juhlat	3	2	2	2	2
Yleisömäärä juhlissa	100	100	100	100	100
Yhteislauluillat	1	4	4	4	4
Teatterit, konsertit	6	3	2	2	2
Avustukset + VN	600+340	500+340	500+350	500+350	500+350
Taloudellisuus					
Toimintakate	5 670,69	6 890	8 071	8 000	8 000
Toimintakate/asukas	6	7	8	8	8
Voimavarat					
Henkilöstö, htv	0	0	0	0	0

370 VAPAA-AIKA JA HYVINVOINTI

		TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Menot	<i>Ulkoiset</i>	127 582,22	139 210	128 140	128 140	128 140
	<i>Sisäiset</i>	40 257,88	39 720	41 270	41 270	41 270
	<i>Yhteensä</i>	167 840,10	178 930	169 410	169 410	169 410
Tulot	<i>Ulkoiset</i>	37 660,05	36 000	20 250	20 250	20 250
	<i>Sisäiset</i>	0,00	0		0	0
	<i>Yhteensä</i>	37 660,05	36 000	20 250	20 250	20 250
YHTEENSÄ SIS+ULK		130 180,05	142 930	149 160	149 160	149 160

Vapaa-aikatoimen tehtävänä on edistää kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä tarjoamalla liikunta-, urheilu- ja nuorisopalveluja sekä tiloja. Toiminta tukee järjestöjen ja yhteisöjen toimintaa. Vapaa-aikatoimi toimii myös yhteyshenkilönä ehkäisevässä päihde- ja väkivaltatyössä ja vastaa osaltaan kunnan hyvinvointisuunnitelman toteutuksesta. Vapaa-aikaohjaaja toimii työsuojelupäällikkönä.

Taloussuunnitelma

Toimintamuutos 2026–2028

Suomenselän 4H:n huonon taloustilanteen vuoksi hoidetaan nuorten kesätyöllistäminen elinkeinoasiamiehen kanssa yhteistyössä. Siirretään 4H:lle annettu avustus nuorten Crazy action kuluihin, mitkä tulevat nyt kunnille maksettaviksi. Järjestetään Summeri kesäpäiväleiri itse.

Tavoitteena luoda liikuntaneuvontaa kuntaan, saada ehkäisevää päihdetyötä näkyvämmäksi ja panostaa nuorisotyöhön koululla.

Työsuojelussa tehdään riskien arviointia ja otetaan käyttöön vuosittainen hyvinvointikysely.

Kuntalaisten hyvinvointia ja mielipiteitä kartoitetaan kyselyllä.

Toiminnan painopisteet

Vuoden 2026 painopisteet noudattavat Kivijärven hyvinvointisuunnitelmaa 2025–2029 ja sen kolmea pääteemaa:

- Mielen hyvinvointi – yksinäisyyden ehkäisy ja yhteisöllisyyden lisääminen
- Arjen turvallisuus – turvalliset harrastus- ja kokoontumispaikat, digitaalinen saavutettavuus
- Liikunnallinen elämäntapa – liikunta ja terveelliset elämäntavat osana arkea (harrastuksissa liikunnan soveltaminen niin, että kaikki pääsevät osallistumaan)

Vapaa-aikatoimi osallistuu Kivijärven hyvinvointisuunnitelman 2025–2029 toteutukseen erityisesti seuraavilla osa-alueilla:

- Asiakaslähtöisyys – matalan kynnyksen palvelujen ja harrastuspaikkojen tarjoaminen

- Kuntalaisten vaikuttamismahdollisuudet – nuorisovaltuusto ja palautekanavat
- Ennaltaehkäisevät palvelut – etsivä nuorisotyö, liikuntatempaukset ja tapahtumat, kerhot
- Kuntalaisten vastuu omasta hyvinvoinnistaan – yhteisöllisyyden ja omaehtoisen liikunnan tukeminen, liikuntapaikkojen ylläpito
- Sektorien välinen yhteistyö – yhteistyö hyvinvointialueen, yhdistysten, seurakunnan ja naapurikuntien kanssa

Vapaa-aikatoimi on mukana ehkäisevän päihde- ja väkivaltatyön suunnitelman toteutuksessa. Painopisteenä on lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukeminen, yhteisöllisyyden vahvistaminen ja turvallisten toimintaympäristöjen varmistaminen.

Talousarvion 2026 toiminnalliset, määrälliset ja laadulliset tavoitteet

Vapaa-aikatoimi ylläpitää monipuolista ja saavutettavaa toimintaa eri ikäryhmille. Toiminnan tavoitteena on lisätä kuntalaisten osallisuutta, hyvinvointia ja liikkumista arjessa. Toimintaa mitataan ja arvioidaan sekä kysytään palautetta kuntalaisilta.

Yhteisöllisyyttä ja mielen hyvinvointia: nuorisotilatoiminta, teemapäivät ja yhteisötapahtumat. Turvallinen harrastusympäristö: ulkoalueiden kunnossapito, valaistus ja esteettömyys. Liikunnallinen elämäntapa: kampanjat, kerhotoiminta/hankkeet. Ehkäisevä päihde- ja väkivaltatyö: monialainen yhteistyö, kouluyhteistyö ja tapahtumat. Osallisuus ja vaikuttaminen: nuorisovaltuuston ja palautekanavien kehittäminen.

Henkilöstöresurssit

Vapaa-aikaohjaaja, kerhohetjät hankkeissa

Taloudelliset

Vapaa-aikatoimen toiminta rahoitetaan talousarvion puitteissa, hyödyntäen yhteistyötä kolmannen sektorin ja hankkeiden kanssa. Kustannuksia pyritään pitämään maltillisina ja toimintoja kehitetään resurssien sallimissa rajoissa.

Investointitoiveet:

- 1) Latukoneisto, 2026
- 2) Hevos/maastopyöräreitti Tiironkylä-Lahdenperä, 2026
- 3) Uusi laiturijä hyppypaikka Kukkoniemeen, 2026
- 4) Yu-kentän juoksuradan parannus, 2026
- 5) Ulkokuntosali, 2027
- 6) Pitkien hiihtoreittien kunnostus, 2027

Tunnusluvut ja mittarit (käsittää ulkoiset ja sisäiset erät)

Tunnusluvut	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Laajuus					
Sisäliikunta/osanottajat	3 100	3 100	3100	3 120	3 120
Ulkoliikunta/osanottajat	6 000	6 500	6500	6 520	6 520
Kilpailutoiminta/osanottajat	400	300	300	700	700
Nuorisotalo/kävijät	124	200	210	250	250
Nuorisotoiminta/osanottajat	500	600	600	700	700
Laatu / hyte-kertoimen prosessi-indikaattorit					
Lasten/nuorten liikunta-aktiivisuuden raportointi			x		
Yhdistysten ja kunnan yhteiskokous	x	x	x	x	x
Kohdennetut liikkumisryhmät lapsille			x		
Vaikutusten ennakkoarvointi		x		x	x
Liikunnan edistämisen poikkihallinnollinen työr.		x	x		
Taloudellisuus					
Nuorisotoimi nto	76 032,81	86 740	92 280	80 000	80 000
Liikuntatoimi nto	54 147,24	56 190	56 880	60 000	60 000
Liikuntapaikk. hoito/asukas	49	25	27	27	27
Nuorisotilat/asukas	11	9	10	10	10
Vapaa-aikatoimi nto/asukas	129	134	167	140	140
Voimavarat					
Henkilöstö, htv	1	1+0,5	1	1+	1+